

IsHeC 2021

Cawangan Melaka

47th INTERNATIONAL ISLAMIC HERITAGE CONFERENCE 2021

e-proceeding

2 Sept 2021

Virtual Conference
Melaka, Malaysia

Organized by:

Academy of Contemporary Islamic Studies
(ACIS), Universiti Teknologi MARA, Melaka,
Malaysia

in Collaboration with:

Research, Industry, Community & Alumni
Networking Division, Universiti Teknologi MARA
Melaka

PROCEEDING
4TH INTERNATIONAL ISLAMIC HERITAGE CONFERENCE
2021 (ISHEC '21)

**“ISLAMIC HERITAGE: STRENGTHENING THE KNOWLEDGE,
EMPOWERING THE ACHIEVEMENT”**

Organized by:

Academy of Contemporary Islamic Studies (ACIS), Universiti Teknologi MARA,
Melaka, Malaysia

in Collaboration with:

Research, Industry, Community & Alumni Networking Division, Universiti
Teknologi MARA Melaka

Copyright Page

e-Proceedings of International Islamic Heritage Conference 2021 (IsHeC '21)
02 September 2021
Academy of Contemporary Islamic Studies (ACIS),
Universiti Teknologi MARA, Melaka, Malaysia

The editorial board would like to express their heartfelt appreciation for the contributions made by the authors, co-authors and all who were involved in the publication of this e-proceedings.

Published by:
Academy of Contemporary Islamic Studies (ACIS)
Universiti Teknologi MARA, Melaka, Malaysia

Published date: 23 August 2021

Copyright © 2021, Academy of Contemporary Islamic Studies (ACIS), Universiti Teknologi MARA, Melaka Branch
e-ISBN: 978-967-2846-07-9

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, copied, stored, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, digital scanning, or other electronic or mechanical methods without prior written permission from the publisher.

The views, opinions, and technical recommendations expressed by the contributor and authors are entirely their own and do not necessarily reflect the views of the editors, the publisher and the university.

**INTERNATIONAL ISLAMIC HERITAGE CONFERENCE 2021
EDITORIAL BOARD**

Patron

Y. Bhg. Prof. Dr Abd Halim Mohd Noor

Advisor 1

Prof. Ts Dr Shafinar Ismail

Advisor II

Prof. Madya Dr S Salahudin Suyurno

Chairman

Dr Mohd Zaid Mustafar

Deputy Chairman

Mr Mohd Khairul Nizam Mohd Aziz

Chief of Publication

Dr Khairul Azhar Meerangani

Dr Izzah Nur Aida Zur Raffar

Dr Asma Wardah Surtahman

Editors

Dr Khairul Azhar Meerangani

Dr Mohammad Fahmi Abdul Hamid

Mr Abdul Qayuum Abdul Razak

IDENTIFIKASI *AL-HIND* BERDASARKAN *MU'JAM AL-BULDĀN* OLEH *AL-HAMAWĪ*: KAJIAN TERHADAP HURUF *AL-QĀF* DAN *AL-KĀF*

¹Rusni Mohamad & ²Thuraya Ahmad

^{1,2}Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia 11700, Pulau Pinang, Malaysia

ABSTRAK

al-Hind merupakan nama tempat yang banyak disebut dalam teks Arab klasik. Ia boleh ditemui dalam syair, tafsir al-Quran, hadith, karya penjelasan hadith, sejarah dan sebagainya. Bagaimanapun, merujuk teks tersebut tanpa penelitian boleh menimbulkan salah faham bahawa *al-Hind* semestinya bermaksud Subbenua India. Tidak hairanlah banyak penulisan moden yang merujuk keistimewaan *al-Hind* yang disebut dalam teks Arab klasik sebagai kehebatan yang telah dikecapi oleh Tamadun India. Oleh yang demikian, kajian ini berinisiatif untuk mengemukakan maksud *al-Hind* dengan memberi fokus kepada bahagian *al-Qāf* dan bahagian *al-Kāf* dalam kitab *Mu'jam al-Buldān* oleh *Yāqūt al-Ḥamawī*. Pengumpulan data diusahakan dengan menjalankan kajian kepustakaan menggunakan sumber induk *Mu'jam al-Buldān* serta sumber-sumber lain yang berkaitan untuk penjelasan lanjut. Kajian bermula dengan mengeluarkan nama-nama lokasi yang diklasifikasikan oleh *al-Ḥamawī* dalam rantau *al-Hind* daripada senarai di bawah bahagian *al-Qāf* dan bahagian *al-Kāf*. Ia diikuti dengan mengumpul maklumat tempatan bagi setiap lokasi. Seterusnya, pendekatan analisis tekstual dipilih bagi mengolah data yang didapati. Hasilnya, kajian ini dapat mengenalpasti 12 nama tempat yang termasuk dalam rantau *al-Hind*; yang mana 9 daripadanya terletak di Asia Selatan, 2 di Semenanjung Tanah Melayu dan 1 di Indo-China. Identifikasi *al-Hind* atau penamaan rantau India pada masyarakat Arab dahulu kala didapati meliputi Asia Selatan, Kepulauan Melayu dan Indo-China. Sehubungan dengan itu, kajian berpandangan bahawa adalah tidak wajar menganggap mana-mana karakteristik *al-Hind* dalam kitab klasik Arab adalah milik Subbenua India tanpa penelitian terlebih dahulu. Walhal, maklumat terperinci boleh didapati dalam kitab-kitab klasik Arab yang ternyata sangat berguna untuk mendapat gambaran yang jelas.

Kata kunci: *al-Hind*; *Mu'jam al-Buldān*; identifikasi; *al-Qāf*, *al-Kāf*